

ЛІЩАР МІСТЕЦТВА

1 стор.

← Михайло Шемякін — художник, графік, скульптор, чия популярність здобула світового масштабу. Він є почесним доктором Академії Мистецтв Європи та університету Сан-Франциско, членом Нью-Йоркської Академії Наук; нагороджений Орденом Лицаря мистецтв та літератури Міністерства культури Франції.

На його долю випали суворі випробування у Росії та на Заході. Михайло Шемякін — представник того покоління радянської творчої інтелігенції, яке зростало у роки, коли оригінальність творчості і незалежність таланту вважали за хуліганство, а формальні мистецькі пошуки всупереч офіційному мистецтву — ідеологічною диверсією.

Народився Михайло Шемякін 1943 року у Москві. Дитячі роки пройшли у Німеччині, де його батько був комендантом різних міст. Мати Юлія Предтечинська — театральна актриса. Після війни родина мешкала у Кенігсберзі, потім переїхала до Ленінграду, де й пройшла юність митця.

Він навчався у середній художній школі ім. Іллі Рєпіна,

з якої його було виключено за захоплення буржуазним мистецтвом Ренуара, Ван Гога та іншим, що було заборонено у СРСР та вважалося чужим для мистецтва соціалістичного реалізму.

Далі М. Шемякін продовжував мистецьку освіту самостійно. Він багато часу проводив у музеях, копіював твори класичного мистецтва в Ермітажі. Протягом 60-х років він взяв участь у шести художніх виставках, був членом напівлегальної творчої групи «С-Петербург». Цими роками він створив ілюстрації до творів Ф. Достоевського, проїнятою іронією історичну серію на тему указів Петра I. Деякий час Михайло провів у Пєкєво-Печерському монастирі, де навчався іконопису та реставрації ікон. Увесь час він заробляв на життя працею вантажника. Подібний незалежний спосіб життя та вільне заняття мистецтвом поза Спільною художників розцінювалось як антисоціальна поведінка, а захоплення сучасним західним мистецтвом — як ідеологічна диверсія.

Відомо, що на той час такі «хвороби» лікувались у псих-

іатричній лікарні, куди потрапив і Шемякін.

1971 року після засудження до примусових робіт йому було запропоновано аби уникнути ув'язнення та психіатричної лікарні терміново без прощання з батьками залишити країну. Шемякін виїхав до Парижу, де пробув 10 років. З початку 80-х років він живе у Нью-Йорку.

Життя у Європі та США розкрили Михайлу Шемякіну великі можливості для творчості. Він працює у всіх жанрах, в олійному живописі, пастелі, акварелі, багатьох графічних техніках, скульптурі, ювелірному мистецтві. Його творчий метод пов'язаний з експериментом, оригінальним і самобутнім баченням.

Незвичайна й багата уява, тонка інтуїція митця дозволяють побачити світ, який зовні не є подібним до реального. Проте в ньому гостро й трагічно звучать теми невгамовного пошуку людини, проблеми життя та смерті, вселенського зв'язку спок та народів. Широко відомі ілюстрації Шемякіна до творів Гоголя, Гофмана, Достоевського, Висоцького, графіка на теми балетів І. Стравінського, скульптурні

твори, пов'язані з часами Петра I, композиції «Кенігсберські натюрморти», метафізичні мотиви, антифашистська серія тощо.

Творам Михайла Шемякіна властива чіткість рисунка, експресія кольору. Його творчим методом є імпровізація та трансформація. Часто натуру він перетворює на яскраві фантастичні орнаменти, або на зображення, які за допомогою кольорової гнучкої лінії набирають голографічного ефекту.

Михайло Шемякін широко пропагує мистецтво художників колишнього СРСР. Він випускає часопис «Мистецтво Росії та Заходу» та альманахи «Аполон». Видав альбоми платівок, чотиритомник поезій Володимира Висоцького та альбом з ілюстраціями до його пісень. З Висоцьким митця пов'язувала близька дружба. Добре відома його діяльність у справі пошуку та визволення з полону учасників афганської війни.

До постаті Михайла Шемякіна існує у світі особливий незвичайний інтерес, як до відомого новатора мистецтва ХХ століття.

Тетяна ДУГАЄВА.

